

[Pradžia](#) > ... > [Nagrinėjimas Teisme](#) > [Vaizdo Konferencijos](#) > [Įrodymų Rinkimas Rengiant Vaizdo Konferencijas](#)
> Portugal

Įrodymų rinkimas rengiant vaizdo konferencijas

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Portugalija

1 Ar įrodymus galima rinkti rengiant vaizdo konferencijas – dalyvaujant prašančiosios valstybės narės teismui arba tos valstybės narės teismui rinkti juos tiesiogiai? Jei taip, kokios atitinkamos nacionalinės procedūros ar kokie įstatymai šiuo atveju taikytini?

Pagal Portugalijos teisę prašančiojo teismo teisėjas turi tiesiogiai apklausti per vaizdo konferenciją išklausomus asmenis, nedalyvaujant prašomojo teismo teisėjui. Ši taisyklė galioja vidaus byloms, kai apklausama per vaizdo konferenciją. Ta pati tvarka taikoma tarpvalstybinėms byloms, kai prašančiosios valstybės narės teismas prašo surengti apklausą per vaizdo konferenciją pagal 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/1783 19 straipsnį.

Be to, tarpvalstybinėse bylose prašančiosios valstybės narės teismas gali prašyti surengti apklausą per vaizdo konferenciją pagal pirmiau minėto reglamento 12–14 straipsnius.

Toliau išdėstytos svarbiausios nacionalinės proceso taisyklės, kuriomis reglamentuojamas įrodymų rinkimas per vaizdo konferenciją, kai parodymus duoda ekspertai, liudytojai ir šalys.

Ekspertai

Įstaigose, laboratorijose ar oficialiose tarnybose dirbantys ekspertai išklausomi per nuotolinę konferenciją savo darbo vietoje (Civilinio proceso kodekso (port. *Código de Processo Civil*) 486 straipsnio 2 dalis).

Liudytojai

Liudytojai, gyvenantys ne apylinkėje, kurioje yra teismas arba kolegija, naudojant technologines garso ir vaizdo ryšio priemones gali būti išklausomi tikroju laiku iš teismo, kolegijos ar registruotų savivaldybės ar apylinkės patalpų ar kito visuomeninio pastato, esančio jų gyvenamoje vietovėje (Civilinio proceso kodekso 502 straipsnis).

Apklauskos dieną liudytojai patvirtina savo tapatybę teismo, kuriame duodami parodymai, pareigūnui arba pastato, kuriame duodami parodymai, valstybės tarnautojui, tačiau nuo tada apklausą naudojant technologinę įrangą, kuria galima palaikyti garso ir vaizdo ryšį tikroju laiku, vykdo bylą nagrinėjantis teisėjas ir šalių atstovai, nesant reikalo dalyvauti parodymų davimo vietos teismo teisėjui.

Nedarant poveikio tarptautinių ir Europos teisės aktų nuostatoms, užsienyje gyvenantys liudytojai apklausiami naudojant technologinę įrangą, kuria galima palaikyti garso ir vaizdo ryšį tikroju laiku, jeigu jų gyvenamojoje vietoje yra prieinamos būtinos technologinės priemonės.

Jeigu bylos nagrinėjamos Lisabonos ir Porto miestų regionuose, apklausos naudojant technologinę įrangą, kuria

galima palaikyti garso ir vaizdo ryšį tikruoju laiku, nerengiamos, jeigu liudytojas yra atitinkamo miesto gyventojas.

Vis dėlto, jeigu asmeniui, kuris turi duoti parodymus, neįmanoma arba nepaprastai sunku laiku atvykti į teismą, teisėjas, pasitaręs su šalimis, gali nustatyti, kad visa informacija, kurią reikia išsiaiškinti siekiant priimti tinkamą sprendimą byloje, būtų pateikiama telefonu arba kitomis tiesioginio ryšio tarp teismo ir asmens, duodančio parodymus, priemonėmis, jeigu faktinių aplinkybių, kurios turi būti tiriamos ar išsiaiškintos, pobūdis yra suderinamas su vykstančiu procesu (Civilinio proceso kodekso 520 straipsnis).

Šalys

Civilinio proceso kodekso 502 straipsnio taisyklės dėl parodymų davimo per nuotolinę konferenciją taikomos šalims, gyvenančioms ne rajono teritorijoje, o jeigu tai yra autonominis regionas – ne atitinkamoje saloje (Civilinio proceso kodekso 456 straipsnis).

2 Ar yra kokių nors apribojimų dėl asmenų, kuriuos galima apklausti vaizdo konferencijos būdu, pavyzdžiui, ar taip apklausiami tik liudytojai, ar gali būti apklausiami ir kiti asmenys, pavyzdžiui, ekspertai ar šalys?

Nenustatyta jokių konkrečių apribojimų. Pagal Portugalijos teisę liudytojus, šalis ir ekspertus leidžiama išklausti per vaizdo konferenciją pirmiau nurodytose taisyklėse nustatyta tvarka.

3 Kokie apribojimai, jei tokių yra, taikomi dėl įrodymų, kuriuos galima rinkti rengiant vaizdo konferenciją, pobūdžio?

Žr. atsakymą į pirmesnę klausimą.

4 Ar yra kokių nors apribojimų dėl to, kur asmuo turėtų būti apklausiamas vaizdo konferencijos būdu, t. y. ar tai turi vykti teisme?

Paprastai per vaizdo konferenciją asmuo turi būti apklausiamas teisme. Tačiau oficialiųjų tarnybų ekspertai per vaizdo konferenciją gali būti apklausiami savo darbo vietoje. Išimtiniais atvejais, Civilinio proceso kodekso 520 straipsnyje (cituotas atsakant į 1 klausimą) numatytomis aplinkybėmis teismas gali išklausti asmenį per vaizdo konferenciją ir ne teisme.

5 Ar leidžiama įrašyti apklausas per vaizdo konferenciją, ir, jei taip, ar yra atitinkama įranga?

Taip, apklausos per vaizdo konferenciją visada įrašomos turima teismų garso įrašymo sistema kaip numatyta Portugalijos civilinio proceso kodekso 155 straipsnyje.

6 Kokia kalba turi vykti apklausa: a) kai prašymai teikiami pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 12–14 straipsnius, ir b) kai įrodymai renkami tiesiogiai pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 19–21 straipsnius?

Jei Portugalija yra prašomoji valstybė narė, posėdžio kalba gali priklausyti nuo aplinkybių:

1. jeigu prašymai pateikiami pagal Reglamento (ES) 2020/1783 12–14 straipsnius, vartojama portugalų kalba. Jeigu reikia išklausti užsienio piliečius, jie gali kalbėti ir kita kalba, jeigu nekalba portugalų kalba. Tokiu atveju prašantysis teismas turi apie tai pranešti prašomajam teismui, kad šis galėtų į prašomąjį teismą pasikviesti vertėją žodžiu;
2. jeigu prašymai pateikiami pagal Reglamento (ES) 2020/1783 19–21 straipsnius, vartojama prašančiojo

teismo valstybės narės nacionalinės teisės aktuose numatyta kalba. Jeigu reikia išklausti asmenis, kurie nemoka tos kalbos, prašantysis teismas pagal savo nacionalinės teisės aktus gali pakviesti vertėją žodžiu atvykti į prašantįjį teismą. Be to, prašantysis teismas gali prašyti (prašomojo) Portugalijos teismo pakviesti vertėją žodžiu atvykti į prašomąjį teismą.

Bet kuriuo iš a ir b punktuose numatytų atvejų, kai į prašomosios valstybės narės teismą reikia pakviesti vertėją žodžiu, prašomasis teismas prašo prašančiosios valstybės narės teismo sumokėti vertėjui žodžiu priklausantį atlyginimą, kaip tai numatyta pagal Reglamento (ES) 2020/1783 22 straipsnio 2 dalį.

7 Jei reikalingi vertėjai žodžiu, kas atsakingas už jų parūpinimą ir kur jie turėtų būti: a) kai prašymai teikiami pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 12–14 straipsnius, ir b) kai įrodymai renkami tiesiogiai pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 19–21 straipsnius?

Ši informacija jau pateikta atsakant į 6 klausimą.

8 Kokia procedūra taikoma apklausos tvarkai ir apklausiamo asmens informavimui apie laiką ir vietą a) kai prašymai pateikiami pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 12–14 straipsnius, ir b) kai įrodymai renkami tiesiogiai pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 19–21 straipsnius? Kiek laiko abiem atvejais reikėtų skirti nustatant apklausos datą, kad asmeniui būtų pranešta prieš pakankamai laiko?

Portugalijos teisėje apklausos ir asmens šaukimo į teismą procedūra iš esmės reglamentuojama Portugalijos civilinio proceso kodekso 7 straipsnio 3 dalyje, 172 straipsnio 5 ir 6 dalyse, 220 straipsnyje, 247 straipsnio 2 dalyje, 251 straipsnio 1 dalyje, 417, 507, 508 ir 603 straipsniuose.

Apskritai teismo kanceliarija turi savo iniciatyva pranešti liudytojams, ekspertams, šalims ir jų atstovams, kada jiems reikia atvykti į bylos nagrinėjimą teisme pagal teismo nurodymą. Jeigu šalis prašo apklausti liudytoją per vaizdo konferenciją, už liudytojo šaukimą į teismą atsako teismo kanceliarija.

Pranešimai, skirti pakviesti liudytojus, ekspertus ir kitus šalutinius asmenis (pavyzdžiui, vertėją žodžiu ar techninį konsultantą) į teismą siunčiami registruotu paštu, nurodant dalyvavimo teisme datą, vietą ir tikslą. Pranešimai laikomi įteiktais net jeigu gavėjas atsisako priimti pranešimą; pašto paslaugų teikėjas privalo registruoti šią informaciją.

Šaliai skirti šaukimai į teismą dalyvauti teismo posėdyje arba duoti parodymus siunčiami registruotu paštu ir adresuojami atitinkamai šaliai, nurodant dalyvavimo teisme datą, laiką ir tikslą. Tokiu atveju, jeigu šalis paskyrė advokatą arba vienu metu yra atstovaujama ir advokato, ir jo padėjėjo, apie tai būtina pranešti ir advokatui, ir jo padėjėjui.

Šalių atstovams pranešama elektroninėmis priemonėmis pagal 2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinamojo įsakymo (port. *Portaria*) Nr. 280/2013 25 straipsnį. IT sistema patvirtinama pranešimo pateikimo data.

Teisės aktuose aiškiai nenustatyta, kiek dienų prieš teismo posėdį turi būti įteikiamas pranešimas. Visais pirmiau nurodytais atvejais pranešimas laikomas įteiktu trečią dieną po registracijos arba pateikimo elektroninėmis priemonėmis. Jeigu trečia diena yra ne darbo diena, pranešimas laikomas įteiktu kitą po jos einančią darbo dieną. Todėl praktiniais sumetimais būtina laikytis bent šio pranešimo termino teismo posėdžio dienos atžvilgiu, kad pranešimas galėtų būti laikomas įteiktu tinkamai.

Skubiais atvejais liudytojai, ekspertai, kiti šalutiniai asmenys, šalys ar jų atstovai gali būti šaukiami į teismą (arba jų šaukimas atšaukiamas) telegrama, telefonu arba kitomis panašiomis telekomunikacijų priemonėmis. Pokalbis telefonu visada protokoluojamas bylos protokole ir vėliau turi būti pateikiamas tam tikras rašytinis šio pokalbio patvirtinimas.

Jeigu asmuo, kuris turėjo dalyvauti, neatvyksta, jis privalo pateisinti savo neatvykimą per patį posėdį arba per 5 dienas (kalendorines dienas, tačiau jeigu paskutinė diena yra ne darbo diena, terminas pratęsiamas iki kitos darbo dienos).

Portugalijos teisėje numatytos toliau nurodytos prievartos priemonės, taikomos nedalyvavimo atveju. Jeigu neatvyksta liudytojas, nors jam buvo tinkamai pranešta, ir jeigu jis per teisės aktuose nustatytą terminą nepateisina savo neatvykimo, jam skiriama bauda ir teisėjas gali įpareigoti atvesdinti liudytoją į teismą. Šios sankcijos netaikomos, jeigu bylos nagrinėjimas atidedamas dėl kitų priežasčių nei liudytojo neatvykimas. Jeigu neatvyksta ekspertas ar kitas šalutinis asmuo, nors jam buvo tinkamai pranešta, ir jeigu jis per teisės aktuose nustatytą terminą nepateisina savo neatvykimo, jam skiriama bauda. Jeigu neatvyksta viena iš šalių, nors jai buvo tinkamai pranešta, ir jeigu ji per teisės aktuose nustatytą terminą nepateisina savo neatvykimo, šaliai skiriama bauda ir vertindamas įrodymus teismas gali vertinti šalies neatvykimą savo nuožiūra. Be to, jeigu teismas mano, kad šaliai atsisakius atvykti į teismą neįmanoma įvykdyti įrodinėjimo pareigos, jis gali perkelti įrodinėjimo pareigą.

9 Kokios išlaidos patiriamos dėl vaizdo konferencijų naudojimo ir kaip jos apmokėtinos?

Už vaizdo konferencijos naudojimą netaikomi jokie mokesčiai.

10 Kokie reikalavimai taikomi (jei taikomi) siekiant užtikrinti, kad prašančiojo teismo tiesiogiai apklaustinam asmeniui būtų pranešta, kad apklausa vykdoma savanoriškai?

Jeigu Portugalijos teismas yra prašančioji šalis, pateikianti prašymą pagal Reglamento (ES) 2020/1783 19 straipsnį, jis siunčia šaukimą numatomam apklausti asmeniui atvykti į nurodytą kitos (prašomosios) valstybės narės teismą paštu, naudodamas vieną iš būdų, nurodytų atsakant į 8 klausimą, atsižvelgiant į atvejį. Ši pranešimo paštu galimybė numatyta 2007 m. lapkričio 13 d. Reglamento (EB) Nr. 1393/2007 14 straipsnyje. Asmuo, kurį reikia išklausti, pranešime informuojamas, kad jo dalyvavimas yra savanoriškas.

Jeigu prašomoji šalis yra Portugalijos teismas, prašantysis teismas turi informuoti asmenis, kuriuos numatoma išklausti, ir pranešti jiems, kad dalyvavimas yra savanoriškas.

Prašančiajam ir prašomajam teismui susitarus tarpusavyje, asmeniui, kurį reikia išklausti, pranešimą gali siųsti ir informaciją, kad jo dalyvavimas yra savanoriškas, gali įteikti prašomosios valstybės narės teismas. Taip gali būti, neatsižvelgiant į tai, ar Portugalijos teismas yra prašančioji, ar prašomoji šalis.

11 Kokia tvarka tikrinama apklaustino asmens tapatybė?

Apklausiai paskirtu laiku teismo pareigūnas patikrina, ar apklausti numatytas asmuo dalyvauja ir praneša teisėjui, kuris atlieka apklausą, arba prašančiajam teismui, jeigu šis tiesiogiai atlieka apklausą.

Jeigu apklausą atlieka Portugalijos teisėjas, prasidėjus bylos nagrinėjimui ir prieš asmeniui pradedant duoti parodymus imamasi tokių veiksmų:

- i) parodymus duodantis asmuo, liudytojas ar ekspertas prisiekia teisėjo akivaizdoje;
- ii) teisėjas užduoda pirminius klausimus, kad nustatytų išklausomo asmens tapatybę.

Teisėjas atlieka pirminę apklausą siekdamas nustatyti išklausomo asmens tapatybę, klausdamas jo vardo, pavardės, profesijos, adreso, šeiminės padėties ir kitų duomenų, kurių, teisėjo nuomone, reikia asmens tapatybės nustatymo tikslais.

Teisėjas, siekdamas įvertinti parodymų patikimumą, taip pat klausia išklausomo asmens, ar jis yra kurios nors iš šalių giminaitis, draugas ar priešas, ir ar jis yra tiesiogiai ar netiesiogiai suinteresuotas byla.

Jeigu per pirminę apklausą teisėjas nustato, kad liudytojas netinka liudyti arba nėra tas asmuo, kurį reikia

apklausti, jis neleidžia tokiam liudytojui duoti parodymų. Liudytojas netinka duoti parodymų, jeigu, nors ir neturi psichologinių nukrypimų, jis natūraliai negeba (neturi fizinių ar psichinių gebėjimų) duoti parodymų.

Per pirminę apklausą teisėjas taip pat gali patikrinti, ar pagal Portugalijos civilinio proceso kodeksą liudytojai ar šalys gali atsisakyti duoti parodymus.

Pagal Portugalijos civilinio proceso kodekso 497 straipsnį toliau nurodyti asmenys gali atsisakyti duoti parodymus kaip liudytojai (išskyrus atvejus, kai reikia nustatyti vaiko gimimą ar mirtį):

1. tiesiosios aukštutinės linijos giminaičiai bylose, susijusiose su jų palikuonimis, ir įtėviai bylose, susijusiose su jų įsivaikintais vaikais, ir atvirkščiai;
2. uošvis arba uošvienė bylose, susijusiose su jų žentu arba marčia ir atvirkščiai;
3. sutuoktiniai arba buvę sutuoktiniai bylose, susijusiose su kitu sutuoktiniu arba buvusiu sutuoktiniu;
4. bet kuris asmuo, kuris gyvena ar gyveno kartu su kita bylos šalimi panašiai kaip susituokusi pora.

Teisėjas privalo informuoti pirmiau išvardytus asmenis, kad jie turi teisę atsisakyti duoti parodymus.

Asmenys, kurie yra saistomi profesinės paslapties, tarnybos arba valstybės paslapties kaip valstybės pareigūnai, atleidžiami nuo pareigos duoti parodymus dėl faktinių aplinkybių, kurioms taikoma ši paslaptis. Tokiais atvejais teisėjas patikrina atsisakymo teisėtumą ir prireikus netaiko jų pareigos saugoti paslaptį.

Šalys gali duoti parodymus tik dėl asmeninių faktinių aplinkybių. Civilinėje byloje neleidžiama, kad šalies įrodymai būtų daugiausia susiję su nusikalstamais ar neteisėtais veiksmais, dėl kurių šalis yra atsakovė baudžiamojoje byloje.

12 Kokie reikalavimai taikomi priesaikoms ir kokią informaciją turi pateikti prašantysis teismas, jei tiesiogiai renkant įrodymus pagal Reglamento dėl įrodymų rinkimo 19–21 straipsnius reikalinga priesaika?

Pagal Portugalijos teisę:

- prieš renkant įrodymus teisėjas įspėja apklausiamą asmenį apie priesaikos, kurią šis asmuo turės duoti, moralinę reikšmę, primena pareigą sakyti tiesą ir sankcijas už melagingus parodymus.
- Tada teisėjas paprašo liudytojo duoti tokią priesaiką: „*Prisiekiu savo garbe, kad kalbėsiu visą tiesą ir tik tiesą.*“
- Atsisakymas duoti priesaiką prilygsta atsisakymui duoti parodymus; abiem atvejais, nesant pateisinimo, baudžiama kaip už nepagarbą teismui, jeigu teisėjas atitinkamai apkaltintų asmenį.

Jeigu kitos valstybės narės teismas renka įrodymus tiesiogiai iš Portugalijos per vaizdo konferenciją pagal Reglamento (ES) 2020/1783 19–21 straipsnius, prašančiosios valstybės narės teismas turi pateikti (prašomajam) Portugalijos teismui toliau nurodytus parodymus duosiančio asmens identifikacinius duomenis: vardas, pavardė, profesija, adresas, šeiminei padėtis ir kita informacija, kurią jis laiko būtina tapatybės nustatymo tikslais; kokio statuso būdamas asmuo bus išklaustas (pvz., šalis, liudytojas, ekspertas, patarėjas techniniais klausimais); kalba, kuria asmuo kalba ir ar būtina į prašomąjį teismą kviešti vertėją žodžiu.

Šie duomenys yra būtini, kad (prašomasis) Portugalijos teismas galėtų, viena vertus, imtis veiksmų ir pakviesti vertėją žodžiu ir, kita vertus, patikrinti numatomo apklausti asmens dalyvavimą vaizdo konferencijai paskirtu laiku.

Tačiau, kadangi Portugalijos teisėjas byloje nedalyvauja, priesaika per vaizdo konferenciją duodama prašančiosios valstybės narės teismo teisėjo akivaizdoje. Tas pats taikoma pirminei apklausai, jeigu ji rengiama, taip pat klausimams, susijusiems su tinkamumu arba atsisakymu duoti parodymus arba liudytojų atleidimu nuo pareigos duoti parodymus, nes juos sprendžia prašančiojo teismo teisėjas pagal prašančiosios valstybės narės civilinio proceso teisę, kaip numatyta Reglamento (ES) 2020/1783 19 straipsnio 8 dalyje.

13 Kokios priemonės taikomos užtikrinant, kad vaizdo konferencijos vietoje

būtų kontaktinis asmuo, su kuriuo prašantysis teismas galėtų palaikyti ryšius, ir asmuo, su kuriuo būtų galima susisiekti apklausos dieną dėl vaizdo konferencijos įrenginių eksploatavimo ir spręsti kilusias technines problemas?

Prašantysis teismas ir prašomasis teismas (kai tik centrinė įstaiga jį nustatė) turėtų užmegzti tiesioginį tarpusavio ryšį, kad suplanuotų vaizdo konferenciją ir susitartų dėl išankstinės bandomosios vaizdo konferencijos datos.

Dėl praktinių priežasčių, jeigu tai įmanoma, bandomąsias vaizdo konferencijas geriau rengti prieš informuojant liudytoją; šiuo tikslu bandomosios vaizdo konferencijos data turi būti numatoma pakankamai anksti, kad būtų galima laiku informuoti liudytoją.

Bandomosios vaizdo konferencijos dieną ir vaizdo konferencijos posėdžio dieną kiekviename teisme turėtų dalyvauti IT technikos specialistas, telekomunikacijų technikos specialistas arba atitinkamų žinių turintis teismo pareigūnas.

Portugalijoje teismuose vykstančias vaizdo konferencijas aptarnauja Finansų valdymo ir teisingumo infrastruktūros instituto (port. *Instituto de Gestão Financeira e Estruturas da Justiça* – IGFEJ) specialieji darbuotojai.

Dėl organizacinių priežasčių, jeigu įmanoma, IGFEJ apie bandomosios vaizdo konferencijos ir posėdžio datą turėtų būti informuojamas prieš tris dienas. Taip IGFEJ gali patikrinti, ar yra tenkinamos būtinos vaizdo konferencijos rengimo techninės sąlygos, iš karto imtis veiksmų, jeigu teismams kiltų tarpusavio ryšio nesklandumų, ir stebėti bandomąsias vaizdo konferencijas.

Vaizdo konferencijos planavimas kitoje valstybėje narėje Portugalijos teismo prašymu

(Prašantysis) Portugalijos teismas pirmiausia turi prašyti IGFEJ sudaryti būtinas technines sąlygas vaizdo konferencijai, įsikišti ir pašalinti kilusias teismų tarpusavio ryšio kliūtis ir stebėti bandomąsias vaizdo konferencijas.

Siekdamas pašalinti techninius nesklandumus, Portugalijos teismas prašomosios valstybės narės teismo prašo paskirti atsakingą vaizdo konferencijų aptarnavimo darbuotoją, kuris stebėtų bandomąją vaizdo konferenciją ir (arba) teiktų būtiną techninę pagalbą, bendradarbiaudamas su Portugalijos technikos specialistais.

Jeigu prašančioji šalis yra Portugalijos teismas, paprastai jis prašo EJM-Civil (Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose) informacijos centro Portugalijoje pagalbos, ir šis centras tiesiogiai kreipiasi į prašomuosius teismus, kad nustatytų bandomosios ir tikrosios vaizdo konferencijos datą. Jeigu informacijos centras sužino apie techninius nesklandumus, jis tiesiogiai susisiekiama su kiekvienos dalyvaujančios valstybės narės darbuotojais, atsakingais už vaizdo konferencijas, prašo būtinų jungčių, informacijos ar techninių pakeitimų ir atitinkamai informuoja dalyvaujančius teismus. Taip galima įveikti kalbos barjerą ir sėkmingai surengti vaizdo konferenciją.

Vaizdo konferencijos planavimas Portugalijos teisme kitos valstybės narės prašymu

Portugalijoje centrinė įstaiga, atsakinga už kitos valstybės narės prašymų gavimą ir priėmimą pagal Reglamento (ES) 2020/1783 19 straipsnį yra Teisingumo administravimo generalinis direktoratas (port. *Direcção-Geral da Administração da Justiça* – DGAJ). Priėmus prašymą, DGAJ prašančiosios valstybės narės teismui nurodo (prašomąjį) Portugalijos teismą, kuriame bus rengiama vaizdo konferencija. Po to prašantysis ir prašomasis teismai turi tiesiogiai susitarti tarpusavyje dėl to, kada pirmiausia bus rengiama bandomoji konferencija ir kada – vaizdo konferencijos posėdis.

DGAJ kaip centrinė įstaiga padeda prašančiajam ir prašomajam teismui tiesiogiai palaikyti ryšius, taip pat ryšius su IGFEJ vaizdo konferencijos darbuotojų komanda, kad būtų pašalinti visi techniniai nesklandumai. Be to, EJM-Civil informacijos centras Portugalijoje paprašytas gali padėti palaikyti reikalingus ryšius.

Palaikydami tiesioginį ryšį, teismai rezervuoja vaizdo konferencijų kambarį ir paskiria darbuotojus, kurie nustatytų technines jungtis ir stebėtų vaizdo konferencijas atitinkamai prašančiajame ir prašomajame teisme.

Portugalijoje paprastai pasirenkamas atitinkamų žinių turintis teismo pareigūnas, pageidautina kartu su Portugalijos teismo IT technikos specialistu.

Jeigu vaizdo konferencija rengiama naudojant IP, tai būtinai turi būti daroma iš Portugalijos. Šiuo tikslu Portugalijos teismas iš anksto prašo IGFEJ užtikrinti išorinę jungtį.

Jeigu vaizdo konferencijos rengiamos per telefono liniją (ISDN), su Portugalijos teismais galima susijungti iš kitų valstybių narių teismų.

Jeigu kyla techninių nesklandumų, reikiamą pagalbą gali suteikti Portugalijos teismo arba IGFEJ IT technikos specialistas.

14 Kokią papildomą informaciją turi pateikti prašantysis teismas, jei tokia yra?

Teikdamas prašymą dėl vaizdo konferencijos, prašantysis teismas L formos 12 laukelyje turėtų nurodyti, kad pageidauja, jog įrodymai būtų surinkti naudojant N formoje nurodytą ryšių technologiją (abi formos pridėtos prie Reglamento (ES) 2020/1783). N formoje savo ruožtu turėtų būti pateikta:

1. Prašančiojo teismo naudojamos vaizdo konferencijos įrangos techninė informacija, būtent:

- naudojamas ryšio protokolas (pvz., H.323, H.320);
- vaizdo protokolai (pvz., H.261, H.263 ir H.264);
- garso protokolai (pvz., G.711a, G.711u, G.722, G.729);
- jei reikia, turinio dalijimosi protokolas (pvz., H.239 arba BFCP (SIP));
- saugumas: H.235 ir atitinkamas palaikomas šifravimas;
- maksimalus palaikomas dažnių juostos plotis;
- atskira įranga, MCU arba tinklų sietuvo įranga;
- jeigu tai yra MCU arba tinklų sietuvas, ar yra IVR.

2. Teismo ISDN ir (arba) viešo IP ryšio informacija.

Vaizdo konferencijos techniniai duomenys:

naudojamas ryšių protokolas: H.323;

saugumas: H.235 AES;

maksimalus palaikomas dažnių juostos plotis: 256 kbps.

3. Prašymas prieš duodant parodymus numatyti bandomosios vaizdo konferencijos datą.

4. Asmens, teikiančio pagalbą vaizdo konferencijos metu (pageidautina, kad tai būtų teismo pareigūnas kartu su IT ar telekomunikacijų technikos specialistu, padedančiu teismui), vardas, pavardė ir tiesioginiai kontaktiniai duomenys (telefono, fakso numeris ir e. pašto adresas).

5. Vaizdo konferencijų ryšiui palaikyti gali būti naudojamos tokios platformos kaip „Webex“, „Zoom“, „Teams“ arba „Skype“, kuriomis – kaip alternatyva ISDN ir IP ryšiui bei siekiant išvengti ryšio ribojimų dėl tinklo ir užkardos nustatymų – galima naudotis pasitelkiant teismuose įdiegtą įrangą.

Tokiu atveju vaizdo konferencijoje dalyvaujantys teismai turėtų iš anksto susitarti dėl planuojamos naudoti platformos, nes Portugalijos teismo pareigūnas turės paprašyti, kad vietos IT technikos specialistas įdiegtų reikiamą programinę įrangą į vaizdo konferencijos įrangą.

Bet kuriuo atveju, siekiant nustatyti, ar reikės techninės pagalbos, visada iš anksto turėtų būti reikalaujama atlikti ryšio bandymą.

Susijusios nuorodos

[Civilinio proceso kodeksas](#)

Pastaba:

Šioje informacijos suvestinėje pateikta informacija nėra privaloma EJT-Civil informacijos centrui, teismams ar kitiems subjektams ir institucijoms. Taip pat vis dar reikia susipažinti su galiojančiais teisės aktais. Teisės aktai turi būti nuolat atnaujinami ir juos taikant reikia atsižvelgti į aiškinimo teismų praktikoje raidą.

■ Paskutinis naujinimas: 26/03/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklę rasite puslapyje „Teisinė informacija“.